

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУ ЗАКОНУ «ПРО БЕЗПЕКУ ТА ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ НА РОБОТІ»

Третьякова Л. Д., д.т.н., проф., Мітюк Л. О., к.т.н., доц. (каф. ОППЦБ КПІ ім. Ігоря Сікорського); Єгоренко А. А. студ. (гр. ОН-81, ІЕЕ КПІ ім. Ігоря Сікорського)

Анотація. У доповіді представлено порівняння проекту закону «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» з Законом «Про охорону праці».

Ключові слова: закон, проект, безпека, роботодавець, працівник, система.

Abstract. The report compares the draft law «On safety and health of workers at work» with the Law "On labor protection».

Keywords: project, security, employer, employee, system.

Вступ. З 1992 в Україні діє Закон «Про охорону праці» [1], який містить головні фундаментальні засади організації безпеки на виробництві. У даний закон включені такі головні положення:

- конституційні права громадян на охорону їх життя і здоров'я в процесі трудової діяльності ;
- основні принципи державної політики у сфері охорони праці;
- положення, що регулюють відносини між роботодавцем і працівником з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища;
- встановлення єдиного порядку організації охорони праці в країні.

Аналіз стану питання. Майже тридцять років Закон захищає права працівників на безпеку та зобов'язує керівників підприємств впроваджувати необхідні заходи для забезпечення охорони праці та контролювати їх. Для покращення умов та правил безпеки праці на виробничих підприємствах з 1994 року в Україні починають створювати національні, галузеві, регіональні та виробничі програми. Метою цих проектів є покращення саме тих умов праці, які впливають на безпеку на виробництві. Упродовж приведення програм удосконалення в дію були також введені основи покращення державної системи управління охороною праці, впроваджені економічні способи управління, а також були вирішені питання організаційного, наукового і нормативно-правового забезпечення робіт у сфері охорони праці [2 - 3].

Але, час змінюється і з'являються нові вимоги, методи та критерії оцінки. Щоб не відставати від сучасних вимог 29 січня 2021 було представлено проект закону «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» [4], який має замінити існуючий закон.

Мета доповіді. Аналіз проекту закону «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» та його порівняння із законом «Про охорону праці».

Методики. Проект закону «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» розроблено для створення нової національної системи. Заміна закону спрямована на уникання ризиків під час роботи методом впровадження на законодавчому рівні ризикоорієнтованого підходу у сфері організації безпеки

та здоров'я працівників та виконання державних норм положень Директиви Ради 89/391/ЄЕС про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі.

Пояснення визначень та обґрунтування вимог в проекті описані зрозуміло. Розкриті також такі поняття як інцидент, професійний ризик, оцінювання ризиків, робоче місце, шкідливі та небезпечні професійні фактори, аудит системи безпеки та здоров'я працівників, експертна організація.

Оскільки, визначення назви проекту закону має змінитися з «охорони праці» на «безпеку працівників», то можна сказати, що принципи побудови системи розроблено, виходячи на основі європейських стандартів. Тобто наша система повинна перебудуватись під європейську. Україна має намір приєднатися до Європейського Союзу, і це зобов'язує її привести національне законодавство у відповідність до законодавства ЄС. Це позитивно впливає на покращення Закону, так як в майбутньому підприємствам буде простіше працювати з іноземними компаніями.

Для модернізації систем безпеки та здоров'я працівників необхідно змінити існуючі підходи до мотивації правильних дій з організації безпеки. Тому за даними проекту роботодавець несе судову відповідальність за нанесення шкоди здоров'ю працівника під час робочого процесу. Це може розцінюватись, як ігнорування заходів щодо безпеки на підприємстві.

В проекті нового Закону є пункт, який говорить про навчання працівників правилам безпеки при виконанні своїх посадових обов'язків. Це вказує на те, що влада зацікавлена в тому, щоб роботодавець звертав більше уваги на розвиток та обізнаність працівників у своїй діяльності.

В проекті закону «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» також приділено увагу до організацій, які проводять аналіз підприємства на його відповідність нормам та вимогам безпеки. Так даним проектом передбачається страхування відповідальності експертних організацій, які працюють у сфері оцінки безпеки та здоров'я працівників.

У проекті Закону виділено групи працівників, умови праці яких відрізняються від загальноприйнятих. До цих груп входять:

- працівниці, які нещодавно народили, та працівниці, які годують грудьми;
- працівники, які не досягли 18-тирічного віку;
- працівники з інвалідністю.

Незважаючи на те, що в проекті виділено групу працівниць, які матимуть особливі умови праці, не зазначено умови праці для жінок на деяких посадах. На нашу думку, жінкам слід дати доступ до всіх професій, але описати деякі обмеження щодо співвідношення піднімання та перенесення речей.

В проекті нового закону виключено пункт про медогляд для осіб, які не досягли 18-тирічного віку. Вважаємо, що щорічний медогляд слід зробити обов'язковим для всіх працівників.

Висновок. Отже, ми підтримуємо осучаснення Закону, так як правила існуючого Закону вже не відповідають реальним потребам в організації безпеки

на виробництві. Закони мають змінюватись, адже життя диктує нові зміни та перспективи.

Література

1. Закон України «Про охорону праці». Офіційний вісник України, 1992. – № 49.
2. Полукаров, Ю. О. Шкідливі та небезпечні фактори під час проведення зварювальних робіт / Ю. О. Полукаров, Л. О. Мітюк, О. В. Землянська // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – Кременчук :КрНУ, 2018. – Вип. 1 (108). – С. 130–135.
3. Прогнозування професійної захворюваності зварників залежно від умов праці / О. Є. Кружилко, Я. Б. Сторож, В. С. Гуць, Ю. О. Полукаров, О. В. Землянська // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – Кременчук :КрНУ, 2017. – Вип. 6 (107), ч. 1. – С. 129–135.
4. Проект закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі». Офіційний вісник України, 21.07.2021.